

Forvaltningsorganet kan etter tredje ledd sette *frist* for uttalelsesadgangen. Dette bør alltid gjøres. I Justisdepartementets veiledningshefte sies det på s 37 at frist skal settes. Loven sier ikke noe om hvor lang fristen skal være. Ved fristfastsettelsen må det tas hensyn til sakens art og om det haster spesielt å få forskriften utferdiget. Dreier det seg om kompliserte saker som berører mange og kanskje på forskjellig måte, bør organisasjonene få så lang frist at de kan få mulighet til å forespørre underutvalg og innhente uttalelser fra lokalavdelinger mv. I regelverksinstruksen som gjelder for departementene, er det bestemt at fristen normalt skal være tre måneder og ikke mindre enn seks uker. Denne frist kan gjerne brukes som standardfrist også ellers, jfr Høgetveit s 339. Den gitte frist kan forlenges. Noe krav på forlengelse har vedkommende organisasjon mv ikke.

Hva varslet skal *inneholde*, sier loven ikke noe om. Eckhoff/Smith forutsetter at det er tilstrekkelig at det opplyses at man overveier å gi forskrifter om det og det emnet, jfr s 571. I praksis legger man seg likevel på et mer grundig nivå. Ofte gis det i hvert fall opplysninger om hvilke interessegrupper, plikter og rettigheter som blir berørt av forslaget. Jeg har også inntrykk av at det er vanlig å sende ut et utkast til forskrift sammen med en redegjørelse for formålet og hovedinnholdet i reglene. Det er all grunn til å opprettholde denne praksis som godt samsvarer med formålet bak ordningen med høring, jfr Høgetveit s 339 og Frihagen, *Forvaltningsloven*, s 864.

I en uttalelse fra Lovavdelingen (brev 19 desember 1983) var det spørsmål om omfanget av horingsplikten i tilknytning til endring i forskrift om eiendomsmegling. På bakgrunn av de hensyn som ligger bak § 37 annet ledd, uttalte avdelingen at det til en viss grad må kreves at forvaltningen konkretiserer de endringer som planlegges. Høringskravet i relasjon til en endring (f eks endring i reglene om at eiendomsmeglingsreglementets satser samtidig skal være både maksimal- og minimalsatser) vil således ikke uten videre være oppfylt bare fordi de berørte interesser er gitt høve til å uttale seg om en annen endring (f eks i satsenes størrelse).

Lovstrukturutvalget har i forslag til nytt fjerde ledd i § 37 gått inn for visse minimumskrav til den informasjon som gis i forbindelse med utsendelse på høring. Det skal gis informasjon om hjemmelsgrunnlaget for forskriften og om forskriften skal erstatte eksisterende forskriftsbestemmelser, og i tilfelle hvilke. Jfr NOU 1992: 32 kapittel 7.

Utvalget foreslår også endringer i gjeldende tredje ledd i et nytt femte ledd. Det nye er innføringen av ordet «passende» foran «frist». Dette er foreslått for å innskjerpe at det må gis uttalefrist som er lang nok til at adressatene kan foreta en skikkelig vurdering og intern droftelse av forslaget. Utvalget peker på at det i dag settes altfor korte frister.

Unntak 5. Unntak fra plikten til forhåndsvarsling er tatt inn i *fjerde ledd*. Det gis her ingen plikt, men bare en kompetanse til å unnlate varsling.

Bokstav a foreskriver at varsling kan unnlates dersom det ikke «vil være praktisk gjennomførlig». Dette alternativ retter seg først og fremst mot de egentlige

hastesakene, f eks for å unngå spredning av smittsomme sykdommer, hindre eller begrense rekkevidden av naturkatastrofe. Også i forhold til krigs- og beredskapsregler kan unntaket komme inn. Som det vil fremgå, er det ikke meningen at unntaket skal kunne komme til anvendelse mer i sin alminnelighet. På den annen side utgjør de nevnte tilfellene ikke noen uttømmende eksemplifisering av de situasjoner bestemmelsen er aktuell. Unntaket tar også sikte på å omfatte andre tilfelle der det haster med forskriften, slik at det ikke er tid til å forelegge saken for de interesserte organer og organisasjoner, jfr Frihagen, *Forvaltningsloven*, s 873. Det kan f eks gjelde en forskrift det er nødvendig å gjennomføre raskt, for å motvirke en utvikling i finans- eller pengemarkedet som er uønsket av politiske grunner.

Etter bokstav b kan forhåndsvarsling unnlates dersom det «kan vanskeliggjøre gjennomføring av forskriften eller svekke dens effektivitet». Alternativet retter seg mot økonomiske tiltak som f eks regler om fastsettelse eller forhøyelse av maksimalpris, reguleringer av import eller eksport eller valutareguleringer mv. Som det fremgår stiller loven ikke så strenge krav her som i bokstav a.

Av bokstav c fremgår det at varsling kan unnlates dersom det «må anses åpenbart unødvendig». Det kan f eks dreie seg om detaljendringer i en gjeldende forskrift som ikke eller bare uvesentlig berører private interesser. En annen mulighet er at forskriften bare består i en kodifisering av allerede gjeldende praksis. Av forarbeidene fremgår det at beslutning om å sette en lov i kraft ofte kan gjøres uten varsling. Unntaket omfatter også nye forskrifter som bare på mer indirekte måte berører private. Det kan f eks være en forskrift som gis for å bringe norsk rett i samsvar med traktatforpliktelser. Allerede ved ratifikasjonen er det som regel avgjort hvilket innhold slike regler skal ha.

I forvaltningspraksis er det få eksempler som kan illustrere bruken av bokstav c.

Det kan imidlertid vises til jnr 2623/80E, som er referert foran. Den angår et tilfelle der unntaket ikke kunne komme til anvendelse. Jfr også uttalelsen i brev 19 desember 1983 om endring av forskriftene for eiendomsmegling som er referert foran. Man kom her til at ny høring måtte kunne unnlates etter bokstav c, dersom de aktuelle organisasjoner i forbindelse med høringen om satsenes størrelse allerede hadde uttalt seg på eget initiativ også om opphevelse av avgiftssatsene som minimumssatser.

Et annet tilfelle er referert i Justisdepartementets tilrådning til statsråd om endring i forskrift 14 februar 1986 nr 351 del VI nr 3 til offentlighetsloven. Forskriften bestemte at Finansdepartementets journaler for saker som hører under den alminnelige skatteavdeling og skatтелovavdelingen, er unntatt fra offentlighet. Dette ble i ny forskrift foreslått opphevet, uten høring. Justisdepartementet viste til at forskriften bare berører Finansdepartementet, og at det er departementet selv som har ønsket endringen.